

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2021 оны 05 сарын 06 өдөр

Дугаар 04/05

Арвайхээр

Аймгийн зарим газар нутгийг аймгийн тусгай хамгаалалтад авах тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1.2.-ын “к”, Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.2, 28 дугаар зүйлийн 28.3 дахь заалтуудыг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Аймгийн газар нутгийн байгалийн унаган төрх, хэв шинжийг хадгалах, ховор, ховордсон ургамал, амьтан, усны нөөц, газрын өвөрмөц тогтоц, түүхийн дурсгалт, экологийн ач холбогдолтой газар түүний орчныг хамгаалах зорилгоор нутаг дэвсгэрийн тодорхой хэсгийг 15 /арван тав/ жилийн хугацаагаар аймгийн тусгай хамгаалалтад авч, газрын нэр, хилийн зааг, байршлын эргэлтийн цэгийг 1 дүгээр, мөрдөх дэглэмийг 2 дугаар, хилийн заагийг тодорхойлсон зургийг 3 дугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Аймгийн тусгай хамгаалалтад авсан газарт холбогдох хууль тогтоомж, хамгаалалтын горим, дэглэмийн хэрэгжилтийг хангуулж, хяналт тавьж ажиллахыг сумдын Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

3. Аймгийн тусгай хамгаалалтад авсан тухай шийдвэрийг холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлэн, мэдээллийн санд бүртгүүлж ажиллахыг аймгийн Засаг дарга /А.Ишдорж/-д даалгасугай.

4. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2019 оны “Газар нутгийг аймгийн тусгай хамгаалалтад авах тухай” 10/02, 12/12 дугаар тогтоолыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай

ДАРГА

О.ПҮРЭВДОРЖ

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2021 оны 05 дугаар сарын 06-ны өдрийн
04/05 дугаар тогтоолын нэгдүгээр хавсралт

АЙМГИЙН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАЙ ГАЗРЫН НЭР, ХИЛИЙН ЗААГ,
БАЙРШЛЫН ЭРГЭЛТИЙН ЦЭГ

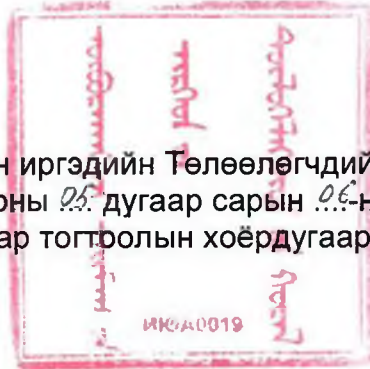
Д/д	Сумын нэр	Газрын нэр	Тусгай хамгаалал-тад авах газрын үндэслэл	Талбайн хэмжээ Га/	Эргэлтийн цэг	Тусгай хамгаалалттай газрын солбилцол, хилийн зааг	
1	Богд	Арц богд	Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, байгалийн унаган төрхийг хадгалах, ховор ан амьдыг хамгаалах	171477.2	1	102° 50' 48.126" E	44° 11' 22.472" N
					2	102° 33' 21.539" E	44° 21' 49.045" N
					3	102° 9' 41.155" E	44° 29' 3.360" N
					4	102° 5' 8.689" E	44° 31' 58.989" N
					5	102° 0' 0.696" E	44° 36' 47.197" N
					6	101° 57' 11.183" E	44° 37' 41.585" N
					7	101° 52' 4.320" E	44° 40' 0.004" N
					8	101° 49' 15.954" E	44° 41' 52.488" N
					9	101° 51' 58.479" E	44° 43' 42.570" N
					10	101° 55' 0.364" E	44° 43' 42.266" N
					11	101° 55' 2.661" E	44° 41' 16.445" N
					12	101° 57' 18.779" E	44° 40' 2.163" N
					13	102° 14' 21.403" E	44° 36' 32.644" N
					14	102° 18' 3.657" E	44° 36' 2.746" N
					15	102° 49' 31.732" E	44° 34' 1.163" N
					16	102° 54' 52.609" E	44° 23' 20.489" N
					17	102° 51' 8.296" E	44° 18' 38.539" N
					18	102° 52' 31.669" E	44° 16' 55.995" N
					19	102° 57' 16.407" E	44° 13' 1.519" N
					20	102° 50' 48.126" E	44° 11' 22.472" N
2	Баруунбаян-Улаан, Богд	Зүүн богд	Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, байгалийн унаган төрхийг хадгалах, ховор ан амьдыг хамгаалах	59046.1	1	101° 42' 27.002" E	44° 46' 43.206" N
					2	101° 36' 58.500" E	44° 47' 34.626" N
					3	101° 33' 17.105" E	44° 48' 56.574" N
					4	101° 33' 22.595" E	44° 49' 9.905" N
					5	101° 33' 0.430" E	44° 51' 26.671" N
					6	101° 33' 11.690" E	44° 51' 53.815" N
					7	101° 33' 13.641" E	44° 52' 9.284" N
					8	101° 33' 9.494" E	44° 52' 23.044" N
					9	101° 32' 10.792" E	44° 53' 7.389" N
					10	101° 31' 55.899" E	44° 53' 14.172" N
					11	101° 30' 35.548" E	44° 53' 21.588" N
					12	101° 30' 15.223" E	44° 53' 15.463" N
					13	101° 29' 50.366" E	44° 53' 4.161" N
					14	101° 29' 20.360" E	44° 52' 58.036" N
					15	101° 28' 11.943" E	44° 53' 8.679" N

					16	101° 27' 9.664" E	44° 53' 42.572" N
					17	101° 25' 35.477" E	44° 54' 38.783" N
					18	101° 24' 53.409" E	44° 54' 59.413" N
					19	101° 24' 29.469" E	44° 55' 43.990" N
					20	101° 23' 26.966" E	44° 56' 47.410" N
					21	101° 32' 22.265" E	45° 1' 12.044" N
					22	101° 36' 24.606" E	45° 1' 31.099" N
					23	101° 42' 42.774" E	44° 59' 49.078" N
					24	101° 46' 55.594" E	44° 54' 24.747" N
					25	101° 51' 35.770" E	44° 51' 0.803" N
					26	101° 50' 59.240" E	44° 49' 3.666" N
					27	101° 47' 16.775" E	44° 47' 15.700" N
					28	101° 42' 27.002" E	44° 46' 43.206" N
3	Богд, Төгрөг	Өөш шахлага, Шаа хайрхан	Байгалийн унаган төрхийг хадгалах	120159	1	103° 10' 10.663" E	44° 43' 54.650" N
					2	102° 49' 11.250" E	44° 46' 26.380" N
					3	102° 35' 19.496" E	44° 47' 1.414" N
					4	102° 26' 27.872" E	44° 48' 10.868" N
					5	102° 25' 39.226" E	44° 51' 43.761" N
					6	102° 28' 52.854" E	44° 53' 29.969" N
					7	102° 44' 30.522" E	44° 53' 54.780" N
					8	103° 10' 56.093" E	44° 58' 21.023" N
					9	103° 21' 40.056" E	44° 58' 36.450" N
					10	103° 23' 42.056" E	44° 54' 42.313" N
					11	103° 17' 6.914" E	44° 51' 50.182" N
					12	103° 15' 12.709" E	44° 50' 7.759" N
					13	103° 12' 3.411" E	44° 46' 14.103" N
					14	103° 10' 10.663" E	44° 43' 54.650" N
4	Гучин-Ус, Төгрөг, Баянгол	Хонгорын тал	Байгалийн унаган төрхийг хадгалах	126179.8	1	102° 41' 1.419" E	45° 11' 30.690" N
					2	102° 35' 41.808" E	45° 14' 38.553" N
					3	102° 33' 37.376" E	45° 21' 14.186" N
					4	102° 39' 45.335" E	45° 24' 11.647" N
					5	102° 46' 28.696" E	45° 26' 36.062" N
					6	102° 50' 59.100" E	45° 28' 23.244" N
					7	103° 5' 50.019" E	45° 28' 17.166" N
					8	103° 13' 1.960" E	45° 29' 52.595" N
					9	103° 24' 48.042" E	45° 27' 56.565" N
					10	103° 28' 52.449" E	45° 28' 1.132" N
					11	103° 32' 49.728" E	45° 27' 34.975" N
					12	103° 32' 42.546" E	45° 27' 17.375" N
					13	103° 31' 41.350" E	45° 24' 35.265" N
					14	103° 28' 55.471" E	45° 21' 36.405" N
					15	103° 18' 26.706" E	45° 21' 19.145" N
					16	103° 4' 24.288" E	45° 20' 41.753" N
					17	102° 55' 15.651" E	45° 17' 28.347" N
					18	102° 50' 40.827" E	45° 16' 16.502" N
					19	102° 41' 1.419" E	45° 11' 30.690" N
5	Сант	Домбонгийн нуур	Байгалийн унаган	14031.1	1	103° 57' 18.096" E	45° 43' 0.105" N
					2	103° 45' 12.307" E	45° 44' 18.498" N

			төрхийг хадгалах		3	103° 55' 35.564" E	45° 47' 14.781" N
					4	104° 2' 41.123" E	45° 47' 33.450" N
					5	104° 6' 24.542" E	45° 43' 48.445" N
					6	103° 57' 18.096" E	45° 43' 0.105" N
6	Баруунбаян-Улаан, Нарийнтээл, Хайрхандул аан	Өшгөгийн нуруу	Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, байгалийн унаган төрхийг хадгалах, ховор ан амьдыг хамгаалах	53463	1	101° 38' 25.685" E	45° 22' 27.336" N
					2	101° 26' 51.859" E	45° 28' 4.995" N
					3	101° 24' 40.392" E	45° 30' 59.223" N
					4	101° 22' 34.173" E	45° 31' 25.550" N
					5	101° 18' 26.234" E	45° 31' 1.166" N
					6	101° 16' 42.279" E	45° 31' 36.290" N
					7	101° 17' 4.303" E	45° 33' 2.696" N
					8	101° 21' 42.519" E	45° 33' 2.889" N
					9	101° 21' 44.210" E	45° 37' 50.534" N
					10	101° 25' 7.215" E	45° 37' 50.275" N
					11	101° 27' 19.583" E	45° 38' 49.556" N
					12	101° 31' 46.090" E	45° 37' 37.627" N
					13	101° 41' 56.699" E	45° 32' 20.714" N
					14	101° 41' 59.950" E	45° 24' 37.065" N
					15	101° 43' 42.454" E	45° 22' 43.008" N
					16	101° 38' 25.685" E	45° 22' 27.336" N
7	Өлзийт, Есөнзүйл, Баян-Өндөр	Дөлгөөн Хайрхан	Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, байгалийн унаган төрхийг хадгалах, ховор ан амьдыг хамгаалах	71120.4	1	103° 38' 58.914" E	46° 30' 26.315" N
					2	103° 34' 16.344" E	46° 35' 7.192" N
					3	103° 25' 5.900" E	46° 38' 29.468" N
					4	103° 24' 49.524" E	46° 40' 33.024" N
					5	103° 25' 55.492" E	46° 42' 40.343" N
					6	103° 33' 37.773" E	46° 43' 2.392" N
					7	103° 36' 58.676" E	46° 46' 6.320" N
					8	103° 50' 55.702" E	46° 46' 40.449" N
					9	103° 54' 11.674" E	46° 45' 43.709" N
					10	103° 53' 59.441" E	46° 42' 7.581" N
					11	103° 52' 47.462" E	46° 39' 53.161" N
					12	103° 52' 43.590" E	46° 37' 5.144" N
					13	103° 50' 58.544" E	46° 35' 27.491" N
					14	103° 38' 58.914" E	46° 30' 26.315" N
8	Бүрд	Монгол Улсын төв цэг	Байгалийн унаган төрхийг хадгалах	505.9	1	103° 51' 0.690" E	46° 51' 23.781" N
					2	103° 49' 33.982" E	46° 51' 12.881" N
					3	103° 48' 46.492" E	46° 51' 41.677" N
					4	103° 49' 12.383" E	46° 52' 19.649" N
					5	103° 50' 26.470" E	46° 52' 29.085" N
					6	103° 51' 12.585" E	46° 51' 52.095" N
					7	103° 51' 0.690" E	46° 51' 23.781" N
9	Тарагт, Баянгол	Хүйсийн тал	Байгалийн унаган төрхийг хадгалах	34029.6	1	103° 5' 38.316" E	45° 54' 52.390" N
					2	102° 54' 35.489" E	45° 59' 31.504" N
					3	102° 51' 35.976" E	46° 2' 26.395" N
					4	102° 50' 56.607" E	46° 6' 20.791" N
					5	102° 57' 3.487" E	46° 10' 22.389" N
					6	102° 59' 52.563" E	46° 9' 50.150" N
					7	103° 0' 0.000" E	46° 0' 0.000" N

					8	103° 15' 15.031" E	46° 0' 2.981" N
					9	103° 12' 19.315" E	45° 55' 55.237" N
					10	103° 5' 38.316" E	45° 54' 52.390" N
10	Есөнзүйл	Өвгөн суварга	Байгалийн унаган төрхийг хадгалах	1171.2	1	103° 48' 7.403" E	46° 23' 30.439" N
					2	103° 47' 19.067" E	46° 23' 45.288" N
					3	103° 47' 44.302" E	46° 24' 58.419" N
					4	103° 49' 27.479" E	46° 25' 51.641" N
					5	103° 50' 4.538" E	46° 24' 59.912" N
					6	103° 50' 38.878" E	46° 23' 44.142" N
					7	103° 48' 7.403" E	46° 23' 30.439" N
11	Есөнзүйл	Өвтийн сахиа	Байгалийн унаган төрхийг хадгалах	2212.1	1	103° 45' 52.795" E	46° 27' 57.617" N
					2	103° 45' 31.505" E	46° 30' 28.258" N
					3	103° 48' 18.762" E	46° 32' 41.250" N
					4	103° 49' 57.634" E	46° 32' 34.499" N
					5	103° 49' 1.105" E	46° 31' 43.171" N
					6	103° 47' 58.422" E	46° 29' 31.764" N
					7	103° 46' 39.464" E	46° 28' 11.377" N
					8	103° 45' 52.795" E	46° 27' 57.617" N
12	Өлзийт	Сангийн далай нуур	Байгалийн унаган төрхийг хадгалах	6560.2	1	103° 20' 50.875" E	46° 36' 17.116" N
					2	103° 17' 24.935" E	46° 36' 45.023" N
					3	103° 15' 24.150" E	46° 37' 48.326" N
					4	103° 15' 32.168" E	46° 41' 0.715" N
					5	103° 16' 3.207" E	46° 42' 23.017" N
					6	103° 18' 41.411" E	46° 42' 13.433" N
					7	103° 21' 32.775" E	46° 39' 3.618" N
					8	103° 21' 32.716" E	46° 39' 3.387" N
					9	103° 20' 50.875" E	46° 36' 17.116" N
		Нийт		659955.6			

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2021 оны 05 дугаар сарын 06-ны өдрийн
04/05 дугаар тогтоолын хоёрдугаар хавсралт

АЙМГИЙН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТТАЙ ГАЗАР НУТАГТ МӨРДӨХ ДЭГЛЭМ

Нэг. Хамгаалалтын дэглэм

1.1. Хамгаалалттай газрын хилийн цэс дотор байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүйгээр зохих зөвшөөрлийн дагуу дараах үйл ажиллагаа явуулж болно.

1.1.1. Ерөнхий үйл ажиллагаа

1.1.1.1. Байгалийн унаган төрх, түүх, соёлын дурсгалт зүйлийн тогтолцоог алдагдуулахгүйгээр уламжлалт мал аж ахуй эрхлэх, хадлан тэжээл бэлтгэх, отор нүүдэл хийх, Газрын тухай хуулийн дагуу газар эзэмших, өвөлжөө, хаваржаа барих, бэлчээрийг сэлгэн ашиглах үйл ажиллагаа явуулж болно.

1.1.2. Зохих зөвшөөрөлтэйгөөр явуулах үйл ажиллагаа

1.1.2.1. Тухайн газар нутаг дахь ан амьтан, ургамал, түүх соёлын дурсгалын байршил, шилжилт тоо толгойн өсөлт хөдөлгөөний судалгааг 2 жил тутамд шинжлэх ухааны батлагдсан аргачлалаар явуулж, хамгаалах, нөхөн сэргээх, зохистой ашиглах арга замыг сонгож, хэрэгжүүлэх;

1.1.2.2. Түүх соёлын дурсгалууд болон ан амьтан ургамлын өсөлт, хамгаалалтад хүний зүгээс нөлөөлөх шууд ба дам нөлөөллүүдийг судалж тогтоон, түүнийг багасгах, улмаар арилгах арга хэмжээг дэс дараатай авах;

1.1.2.3. Түүх соёлын дурсгалт зүйл өвөрмөц тогтоц бүхий газар нутгийн хамгаалалтын болон хязгаарлалтын бүсийг тогтоож, нутгийн иргэдээр хамгаалуулах арга хэмжээ авах;

1.1.2.4. Аялал жуулчлалын зам, маршрут, авто машин техникийн зогсоол зэргийг хязгаарлалтын бүсийн гадна талд байгуулж, аялагч, жуулчдаас үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг багасгах;

1.1.2.5. Элбэг болон түгээмэл тархацтай байгалийн баялгийг иргэнд ахуйн зориулалтаар зүй зохистой ашиглуулах, хамгаалуулах;

1.1.2.6. Ургамлын үр, суулгац бэлдэх, ан амьтан нутагшуулах арга хэмжээ авах;

1.1.2.7. Ойжуулах, ойг нөхөн сэргээх, цөлжилттэй тэмцэх, хортон устгах үйл ажиллагаа явуулах.

Хоёр. Тусгай хамгаалалттай газарт хориглох үйл ажиллагаа

2.1. Ашигт малтмал эрж, хайх, олборлох, газрын хэвлийг тэсэлж дэлбэлэх, ухааж төнхөх;

2.2. Зохих зөвшөөрөл, эрхийн бичиггүй ахуйн зориулалтаар ан амьтан агнах, барих, ургамал түүх;

2.3. Байгалийн унаган төрхийг өөрчлөх, түүх соёлын дурсгалт зүйл, булш, бунхан ухах, нураах, газрын хөрсийг ухах;

2.4. Түүх, соёлын дурсгалын хязгаарлалтын бүсэд түүний бараа сүрийг хаах байшин барилга, хашаа, хаалт барих.

Гурав. Бусад зүйл

3.1. Хамгаалалттай газар нутагт явуулах үйл ажиллагаа нь аймаг, сумын байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх, хяналт тавих эрх бүхий албан тушаалтны хяналтын дор явагдана.

3.2. Тусгай хамгаалалтад авсан газраас холбогдох зориулалтын дагуу газрыг хамгаалалтаас хэсэгчлэн чөлөөлөх асуудлыг холбогдох журмаар зохицуулна.

-oOo-

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2021 оны 06 дугаар сарын 06-ны өдрийн
07/05 дугаар тогтоолын гурвадугаар хавсралт

АЙМГИЙН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАЙ ЗУРГИЙН
ХИЛИЙН ЗААГИЙН ЗУРАГ

